

Com a senador/senadora de Roma, has de defensar la teva postura personal i del teu grup polític (optimates/populares) sobre la concessió d'un ingrés mínim (*annona*) a les classes més pobres de la ciutat

Competències específiques i criteris d'avaluació vinculats

Competència específica 1 a desenvolupar

1. Traduir textos llatins de dificultat creixent i justificar la seva traducció, a partir dels aspectes bàsics de la llengua llatina, amb la identificació i l'anàlisi de les unitats lingüístiques i amb la reflexió d'aquestes mitjançant la comparació amb les llengües d'ensenyament i amb altres llengües del repertori individual de l'alumnat, per tal realitzar una lectura comprensiva i una interpretació raonada del seu contingut.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CCL1, CCL2, CP2, STEM1, STEM2.

Criteri d'avaluació

1.1. Realitzar traduccions directes o inverses de textos o fragments adaptats o originals, de dificultat adequada i progressiva, amb correcció ortogràfica i expressiva, identificant i analitzant unitats lingüístiques regulars de la llengua i apreciant variants i coincidències amb altres llengües conegudes.

Competència específica 2 a desenvolupar

3. Llegir, interpretar i comentar textos llatins de diferents gèneres i èpoques, amb l'assumpció del procés creatiu com a complex i inseparable del context històric, social i polític i de les seves influències artístiques, per identificar la seva genealogia i la seva aportació a la literatura europea.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents

descriptors del perfil de sortida: CCL4, CCEC1, CCEC2.

Criteris d'avaluació

3.1. Interpretar i comentar textos i fragments literaris llatins de diversa índole, de creixent complexitat i de forma guiada, aplicant estratègies d'anàlisi i reflexió que impliquin mobilitzar la pròpia experiència, comprendre el món i la condició humana i desenvolupar la sensibilitat estètica i l'hàbit lector.

3.2. Analitzar i explicar els gèneres, temes, tòpics i valors ètics o estètics d'obres o fragments literaris llatins comparant-los amb obres o fragments literaris posteriors, des d'un enfocament intertextual guiat.

3.3. Identificar i definir, de manera guiada, paraules llatines que designen conceptes fonamentals per a l'estudi i comprensió de la civilització llatina i l'aprenentatge de la qual combina coneixements lèxics i culturals, com ara imperium, natura, civis o pater familias, en textos de diferents formats.

3.4. Crear textos individuals o col·lectius amb intenció literària i consciència d'estil, en diferents suports i amb ajuda d'altres llenguatges artístics i audiovisuals,

a partir de la lectura d'obres o fragments significatius en els quals s'hagi partit de la civilització i cultura llatina com a font d'inspiració.

Competència específica 3 a desenvolupar

4. Analitzar les característiques de la civilització llatina en l'àmbit personal, religiós, social i polític, amb l'adquisició de coneixements sobre el món romà i amb la comparació crítica del present i del passat, per tal de valorar les aportacions del món clàssic llatí al nostre entorn com a base d'una ciutadania democràtica i compromesa.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CCL3, CP3, CD1, CPSAA3.1, CC1.

Criteri d'avaluació

4.1. Explicar, a partir de criteris donats, els processos històrics i polítics, les institucions, les maneres de vida i els costums de la societat romana, comparant-los amb els de les societats actuals, valorant les adaptacions i canvis experimentats

a la llum de l'evolució de les societats i els drets humans, i afavorint el desenvolupament d'una cultura compartida i una ciutadania compromesa amb la memòria col·lectiva i els valors democràtics.

4.2. Debatre sobre la importància, evolució, assimilació o qüestionament de diferents aspectes del llegat romà en la nostra societat, utilitzant estratègies retòriques i oratòries de manera guiada, mitjançant entre postures quan sigui necessari, seleccionant i contrastant informació i experiències veraces i mostrant interès, respecte i empatia per altres opinions i argumentacions.

4.3. Elaborar treballs de recerca de manera progressivament autònoma en diferents suports sobre aspectes del llegat de la civilització llatina en l'àmbit personal, religiós i sociopolític localitzant, seleccionant, contrastant i reelaborant informació procedent de diferents fonts, calibrant la seva fiabilitat i pertinència i respectant els principis de rigor i propietat intel·lectual.

Sabers bàsics

- La traducció: tècniques, processos i eines.
- Educació literària.
- L'antiga Roma.
- Llegat i patrimoni.

Context o contextos

Personal, social i professional.

Dinàmiques de presa de consciència

Com a senador/senadora de Roma, has estat designat portaveu del teu grup polític: optimates o populares (el grup gran es dividirà en dos semigrups que triaran el seu representant), per tal de defensar l'oportunitat o el rebuig d'assignar una *annona* o paga mínima a la població, tenint en compte el risc d'exclusió de part de la població romana i la defensa o no dels privilegis dels patricis. Heu d'elaborar el discurs del grup polític: tots els membres del grup senatorial aportaran arguments i entre tots s'elaborarà el discurs final del grup. El discurs es pronunciarà en una sessió plenària del senat.

Per tal d'arribar a dissenyar el discurs, l'alumnat haurà de partir del següent:

Traducció de petits textos al voltant de l'oratòria i dels discursos polítics a l'antiguitat.

Lectura de fragments de discursos d'importants oradors, analitzant els recursos emprats que serviran de base per a la confecció del discurs final.

Anàlisi de la situació de la població a Roma el s. I a. C.: classes socials, situació econòmica i política, partits polítics, paper de la dictadura...

Elaborar un llistat de termes clau per a la vida política romana a la República, aprofundint en el seu significat i valor en el si de la societat romana.

El procés s'acompanya de les rúbriques oportunes per a cadascun dels ítems plantejats i el material elaborat serà revisat pel professor en cada fase del treball. En el resultat final es té en compte tant la qualitat del discurs, com els arguments aportats, així com la confecció del vocabulari i les traduccions realitzades.

Instruccions i materials

Els textos per traduir i per comentar formaran part d'un dossier elaborat pel professor i pautat segons les dificultats dels textos (v.g. una antologia de discursos de Ciceró o de textos de Livi sobre la secessió de la plebs i les reformes agràries dels Gracs, etc.). El dossier contindrà el vocabulari necessari per a la interpretació dels textos i per a l'anàlisi de les institucions a l'antiguitat.

El debat i l'intercanvi d'opinions, sempre aportant arguments vàlids i contrastats, serà l'eina bàsica per al bon desenvolupament del debat en qualsevol de les seves fases: dins el grup polític i en la confrontació amb l'adversari.

A més a més, el professor aportarà dades actuals sobre el salari mínim i la seva repercussió en els fenòmens d'exclusió social i pobresa energètica que puguin fer reflexionar l'alumne sobre el concepte d'*annona* i les reivindicacions socials o lluita de classes que s'han donat al llarg de la història.

Descripció i planificació de la tasca o tasques. Tipus i

característiques del producte o productes obtinguts

Fase inicial. Recerca d'informació sobre aspectes sociopolítics a la Roma del s. I a. C.

Primera fase d'elaboració de vocabulari: confeccionar el llistat i aproximar el seu significat, encara sense aprofundir.

Formar subgrups i elecció de representants.

Fase individual. Traducció dels textos proposats, tot aprofundint en les estructures lingüístiques estudiades.

Lectura dels textos traduïts i extracció de les idees fonamentals. Feina de recerca d'elements de la societat romana que puguin servir d'argument a la fase següent.

Fase grupal. Posada en comú de les conclusions de la fase individual.

Ordenació i priorització de l'argumentació aportada.

Elaboració del discurs final.

Fase final. Realització del debat amb exposició d'arguments, respectant ordre d'intervenció i interpel·lació. Votació final a favor d'un discurs o l'altre.

Recopilació final de documentació.

Procediments de retroacció, revisió i supervisió per part del professorat durant la realització de la tasca o tasques

Fase inicial: el professorat planteja el tema al grup classe i dona les pautes a seguir en cada pas. Per a cada fase del projecte, es disposarà d'una rúbrica de revisió i supervisió que permeti controlar els progressos i el procés mateix d'aprenentatge i que serveixi perquè l'alumne faci seus els objectius de la situació proposada i faci una autoavaluació continuada de la seva feina.

Depenent del moment d'execució del projecte, hi haurà rúbriques individuals, per a petit grup o per a gran grup, que s'aniran omplint per tal de facilitar l'òptima realització del treball.

El professor revisarà en distints moments del procés l'estat de la tasca mitjançant la rúbrica i la revisió dels dossiers i del recull de vocabulari.

Relació de la temàtica amb el llatí: l'alumne ha de dur a terme la tasca assessorat pel professor, sobretot en la relació amb els blocs treballats i, en particular, pel que fa als

aspectes lingüístics vists. La traducció es treballa de forma específica i té el seu espai propi de revisió i aprofundiment en aspectes morfològics i sintàctics.

Debat final: l'alumne anota en el seu quadern els aspectes positius i negatius de cada discurs per tal de fer una coavaluació argumentada. L'avaluació del document final tindrà en compte factors de justícia social i d'igualtat de gènere.

Procediment d'avaluació final, qualificació i transferència del coneixement

L'avaluació final ha de tenir en compte el registre d'intervencions en els debats tant en grup petit com en grup gran, la qualitat de la investigació sobre la societat a l'antiga Roma i sobre les qüestions de discriminació per raons socioeconòmiques i la capacitat d'aportar arguments coherents, sempre en un clima de respecte, diàleg i tolerància. Es farà especial esment en la confecció del vocabulari temàtic proposat i la profunditat assolida en la determinació de conceptes d'especial complexitat (classis,

plebs, seruus, dominus...). Les rúbriques establertes a cada fase permetran l'avaluació del procés, així com l'autoavaluació i la coavaluació fruit del debat. Així mateix, es valorarà la reflexió que es pugui derivar sobre la realitat actual pel que fa a la discriminació per factors socioeconòmics o a les persones excloses de la societat.

Aquesta situació d'aprenentatge permet transferències de coneixements amb:

- Matèries lingüístiques, per l'expressió oral (debats, exposicions en petit grup) i escrita (exposició argumentativa).
- Economia i emprenedoria, per les implicacions econòmiques i la conscienciació del model econòmic actual que genera desigualtat tant local com global, a partir del model de retribucions existent que genera casos d'exclusió social i de pobresa energètica. Per la necessitat de fer una economia sostenible que aturi la falta de respecte que es té en l'actualitat cap a la vida (humana i no humana) i cap als recursos naturals.
- Geografia i història, per les implicacions del passat i del present

BATXILLERAT. 1r curs. Llatí I

en l'estil de vida que augura un no-futur a noves generacions de joves que no poden optar a un sou digne. Per la necessitat de mostrar com pateixen al respecte els col·lectius més vulnerables. Per la perspectiva de gènere a l'hora d'estudiar i analitzar els processos humans al llarg de la història.

- Filosofia: per la importància de l'oratòria en la confrontació d'arguments que defugen la demagògia i la participació interessada en la vida pública.